

Káptalantóti Község Önkormányzatának 2025-2029. évi gazdasági programja

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	2
2. Helyzetelemzés	2
2.1. Demográfia	2
2.2. Helyi gazdaság, munkaerőpiac	3
2.3. Infrastruktúra.....	4
2.4. Az önkormányzat által ellátott feladatok és intézmények.....	4
2.5. Környezeti adottságok.....	4
2.6. Az önkormányzat vagyoni helyzete.....	5
3. Gazdasági program célrendszere	5
3.1. Vízió	5
3.2. Stratégiai (fő)cél	5
3.3. Közvetlen (rész)célok, beavatkozások	5

Káptalantóti, 2025

1. Bevezető

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 116. §-a képviselő-testület át nem ruházható hatásköröként határozza meg a gazdasági program elfogadását. A hivatkozott jogszabályhely ad útmutatást a program tartalmára vonatkozóan.

A gazdasági program helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program elkészítésének és elfogadásának célja és így a helyi önkormányzat felelőssége, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és fejlődjön a település. Ezen hosszú távú fejlesztési elképzelések a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szólhatnak.

A gazdasági program – kapcsolódva a megyei területfejlesztési elképzelésekhez – kiemelten tartalmazza az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A gazdasági program elkészítése során figyelembe kell venni, hogy milyen elfogadott és hatályba lépett új jogszabályok érintik az önkormányzati rendszer működését, finanszírozását, elsősorban a kötelező és önként vállalt feladatok eddigittől eltérő meghatározásával. Az átalakulás alapjaiban érinti az oktatás, az egészségügy, valamint a közszolgáltatások területét.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerülnek figyelembevételre:

- a képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- a polgármester adott ciklusra vonatkozó programja, víziója,
- a lakosság által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programhoz felhasználtuk a korábban készült lakossági online felmérés eredményeit, valamint a képviselőtestület részvételével közös műhelymunkán azonosítottuk be a programunk célrendszerét. A gazdasági program meghatározásakor elsődleges volt, hogy a képviselő-testület által kitűzött mindenképpen megvalósítandó „főcélok” megvalósítására törekedjenek, nem hagyva figyelmen kívül a különböző esetlegesen megvalósítható „részcélok” elérését sem.

Az önkormányzat alapvető feladatai:

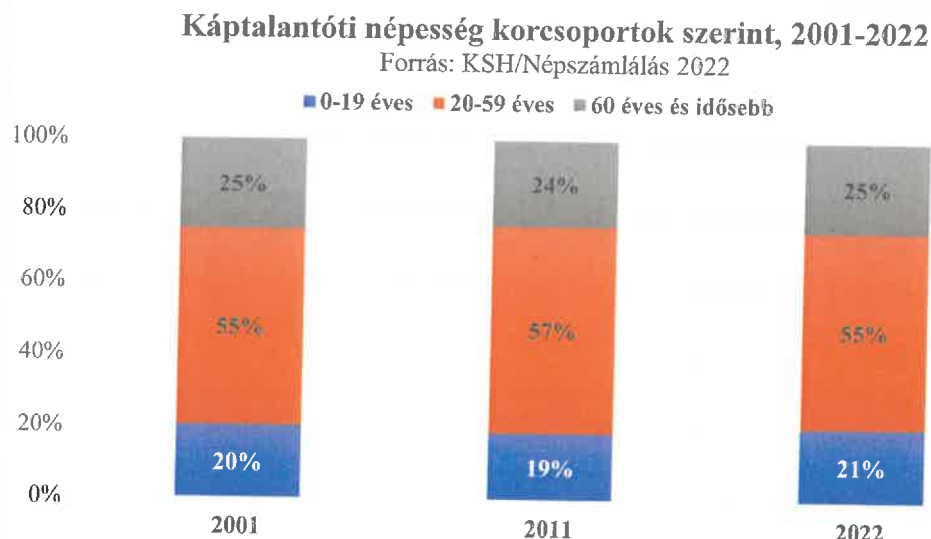
- a település működőképességének biztosítása, a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásához szükséges feltételek megteremtése;
- a társulási fenntartású intézményrendszer zavartalan működtetése;
- az ésszerű és takarékos gazdálkodás elvének fokozott betartása, az önkormányzati vagyron megőrzése;
- az anyagi lehetőségek figyelembevételével a fejlesztési tervek megvalósítása.

2. Helyzetelemzés

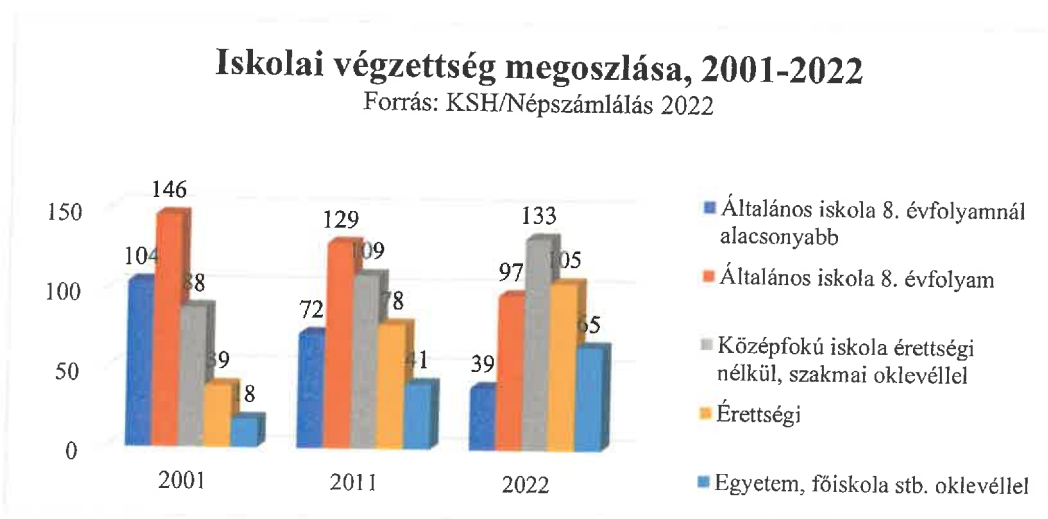
2.1. Demográfia

Káptalanfői állandó lakosainak száma 2024. január 1.-én 491 fő volt, ebből 225 nő, és 266 férfi. A település lélekszáma az elmúlt évtizedben stagnált, szemben a megyei és országos átlagos 5%-os népességsökkenéssel. A lakosság kor szerinti összetétele - az elmúlt évtizedekben készült népszámlálási adatok alapján - szintén alig változott, ami a kistelepülések általános demográfiai mutatóinak romlásával szemben szintén figyelemre méltó. Mindez elsősorban a jelentős vándorlási különbözettel magyarázható, ami ellensúlyozni tudta a természetes fogyásból (évente 10% körüli) fakadó népességsökkenést. Azonban a 65 év feletti

korosztályban már a nők számának aránya magasabb, összességében pedig az aktív korúak a teljes lakosság több mint felét kiteszik.

2018-tól megfigyelhető, hogy növekedett az odavándorlások száma, majd 2020-tól elvándorlás kezdődött a településen és 2021-ben ismét látható az odavándorlás növekedése. Az iskolai végzettség általános emelkedése mellett szintén a jelentős mobilitási mutatókkal magyarázható a végzettség összetételének változása, ezen belül is az érettségizettek és diplomások számának hozzávetőlegesen háromszoros emelkedése.

A természetes szaporulat alacsony, az élveszületések száma az elmúlt években stagnált vagy csökkent, míg a halálozások száma meghaladja azt. A település népességmegtartó képességét a vándorlási adatok is tükrözik: a fiatalok továbbtanulás vagy munkavállalás miatt gyakran költöznek nagyobb városokba, ugyanakkor a település vonzó lehet azok számára, akik csendes, nyugodt környezetet keresnek, ezért a betelepülés – különösen a nyaralót vásárlók vagy életmódot váltók körében – is megfigyelhető.

2.2. Helyi gazdaság, munkaerőpiac

A helyi gazdaság jellemzően a mezőgazdaságra, a turizmusra és a szolgáltatásokra épül. A jövedelmi viszonyok változatos képet mutatnak. A helyben élők egy része a mezőgazdaságból vagy helyi vállalkozásokból él, míg sokan a környező városokban (pl. Tapolca) vállalnak munkát. A vállalkozások száma növekvő tendenciát mutat, főként a vendéglátás, turizmus,

kézművesség és helyi termékek előállítása területén. Az ingatlanpiac élénkülése és a turisztikai szálláshelyek bővülése szintén kedvezően hat a gazdasági helyzetre.

A munkanélküliség szempontjából Káptalanfőúti a kedvezőbb helyzetű települések és térségek közé tartozik. A szezonális foglalkoztatás a település munkaerő piacára nagymértékben kihatással van: a téli hónapokban nő, míg a nyári időszakban – a szezonális munkavállalás miatt – csökken a munkanélküliek száma. Országosan vizsgálva az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés, munkahelyszerzés szempontjából a 40-50 évnél idősebbek lényegesen nehezebb helyzetben vannak, elhelyezkedési lehetőségeik egyre korlátozottabbak, mint a fiatalabb korosztály béliéi.

A nyilvántartott álláskereső száma az elmúlt öt évben a duplájára emelkedett: 2023-ban 14 fő volt, és inkább a férfiak körében figyelhető meg. Koreloszlás szempontjából az 55 év feletti lakosság körében a számuk jobban növekedett a többi korosztályhoz képest.

2.3. Infrastruktúra

A település infrastrukturális szempontból jól ellátott, belterületi utcái vezetékes vízzel, gázzal villanyhálózattal, szennyvízcsatorna hálózattal és telefonhálózattal is ellátottak, a szennyvízhálózat és a csapadékvíz-elvezetés további fejlesztést igényel. A belterületi utak zöme szilárd burkolattal rendelkezik. A település a közúthálózatba a Tapolca-Badacsonyomaj, illetve a Nemesgulács-Zánka tengely mentén kapcsolódott be. A vasút Badacsonyomajon, valamint Nemesgulácson érhető el legközelebb.

Az internet- és mobilhálózati lefedettség megfelelő, de a digitális infrastruktúra fejlesztése (pl. szélessávú internet elérhetősége) hozzájárulhat a helyi vállalkozások versenyképességéhez és a távmunka lehetőségeinek bővítéséhez.

A lakáshelyzetet tekintve a településen található ingatlanok egy része állandó lakhatásra, másik része nyaralónak vagy befektetési célú szálláshelynek szolgál. Az ingatlanárak az utóbbi években emelkedtek, ami a helyiek számára megnehezítheti az ingatlanvásárlást, ugyanakkor ez a tendencia a település gazdasági értékét is növeli. A lakásállomány száma évek óta stagnál (209), a településen 2020 óta nem került sor új lakás építésére.

2.4. Az önkormányzat által ellátott feladatok és intézmények

Káptalanfőúti nincs helyben óvoda, iskola, a gyerekek a környező településekre (Badacsonyomaj, Nemesgulács, Tapolca, Szigliget) járnak át. Az óvodai ellátást a szomszédos településekkel közös óvodai intézményfenntartó társulás keretében látja el az önkormányzat. A családsegítést, a gyermekjóléti szolgálati feladatait és a házi gondozást a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás keretében működő Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

Az egészségügyi ellátás területén a háziorvosi rendelés és a védőnői szolgálat elérhető helyben vagy a környező településeken, a szakorvosi ellátást a közeli városokban (Tapolca, Ajka) szakrendelők biztosítják. A település szociális szolgáltatásai közé tartozik az idősek ellátása. Az önkormányzati igazgatási feladatokat a Szigligeti Közös Önkormányzati Hivatal látja el, amelynek működtetése a szomszédos településekkel együtt történik. A Közös Hivatal önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervként működik.

A Kultúrházban egész évben zajlanak rendszeres közösségi programok, és az ingatlan a lakosság egyéb igényeit is kielégíti (pl. magánrendezvények). A Községi Házban működik 2025-től a könyvtár és közösségi tér, az épületben egyéb klub és szabadidős helyiségek is helyet kapnak. A turizmus helyi igényeit látja el a sportpályán kialakított Nomád Tábor.

2.5. Környezeti adottságok

Káptalanfőúti egyik legnagyobb értéke a természeti környezet. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park közelsége, a szőlőhegyek, erdők és mezők páratlan lehetőségeket kínálnak a természetjárás, borászat és ökoturizmus számára.

A környezeti adottságok megőrzése érdekében kiemelten fontos a fenntartható fejlődés előmozdítása, a természeti értékek védelme, valamint a környezetbarát megoldások alkalmazása a helyi gazdaság és infrastruktúra fejlesztése során.

2.6. Az önkormányzat vagyoni helyzete

Az önkormányzat vagyoni helyzete stabil, de a fejlesztések finanszírozásához pályázati forrásokra és külső támogatásokra is szükség van. Az elmúlt években hitelfelvételre nem került sor. Az önkormányzat bevételei főként a helyi adókból, állami támogatásokból és egyéb turisztikai bevételekből származnak.

3. Gazdasági program célrendszere

3.1. Vízió

Káptalanfői - hagyományaira és természeti adottságaira építkező, ugyanakkor karakteres és különleges vonásokkal rendelkező - élhető és vonzó településsé válik az itt élők és az ide látogatók számára.

3.2. Stratégiai (fő)cél

A közösség és a környezet fejlesztése révén hozzájárulni ahhoz, hogy Káptalanfői minél élhetőbb település legyen a jövőben, amelyet a helyi értékekre épülő fenntartható fejlődés és közösségi jólét jellemez.

A gazdasági program célrendszere

3.3. Közvetlen (rész)célok, beavatkozások

1. Közösségfejlesztés

- Aktív párbeszéd és kommunikáció: az önkormányzat és a lakosság közötti információáramlás javítása, a település honlapjának megújítása, rendszeres lakossági fórumok, kérdőíves felmérések.
- Közösségi-társadalmi munka támogatása: önkéntes tevékenységre épülő kezdeményezések, közösségi karitatív akciók meghirdetése.
- Kisközösségek, civil kezdeményezések támogatása: alulról jövő javaslatok felkarolása.
- Idősek és szociális gondoskodásra rászorulóknak ellátásának fejlesztése. Fiatalok számára vonzó közösségi terek és programok biztosítása.
- Közösségi terek fejlesztése: Közösségi Ház funkcióbővítése, könyvtár közösségi tér jellegének elősegítése, Nomád Táborhoz kapcsolódó közösségi terek fejlesztése.
- Helyi kultúra és sport támogatása: ismeretterjesztő előadások, a hagyományos programok mellett újszerű közösségi rendezvények, a helyi sportegyesület anyagi és szakmai támogatása.

2. Környezet védelme, fejlesztése

- Környezetbarát településfejlesztés: iparmentes befektetések ösztönzése, és kis léptékű gazdasági tevékenység (kisüzemek) támogatása, helyi vállalkozások támogatása, lakóövezetek védelme, a helyi épített örökség védelme.
- Fenntartható, energiatakarékos megoldások támogatása: megújuló energiák alkalmazása a közösségi ingatlanokon, energiahatékony közvilágítás kialakítása.
- Csapadékvíz elvezetés fejlesztése, létesítmények karbantartása, vízmegtartás.
- A helyi adottságok figyelembevételével a letelepedést szolgáló lakóingatlan fejlesztések támogatása. Belterületi romos, lakatlan ingatlanok felszámolása.
- Ökoturizmus támogatása: túraútvonalak, tanösvények, tájékoztató táblák. Helyi turizmus támogatása, helyi turisztikai együttműködés ösztönzése
- Közösségi kert, komposztáló, közösségi eszközkölcsonzó szolgáltatás létrehozása
- Helyi természeti értékek védelme: élővizek védelme, madárbarát kezdeményezések, fásítás, „virágos tóti” mozgalom, szőlőültetvények védelme
- Utca- és településkép: közterület gondozása, külterületi utak karbantartása, belterületen a közterületek és a kertek rendezettségének javítása

3. Biztonságos falu

- Közlekedésbiztonsági kezdeményezések, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés támogatása.
- Szociálisan rászorulóknak támogatása, közösségi adományozási akciók.
- Közbiztonság védelme, polgárőrség támogatása.
- Kiszámítható helyi szabályozás, következetes végrehajtás.
- Falugondnoki szolgálat folyamatos fenntartása, az önkormányzat által működtetett házi gondozószolgálat, idősellátás megőrzése, fenntartása.
- Közmunkaprogramban való további részvétel, munkahelyteremtő vállalkozások támogatása.

4. Egészséges falu

- Sportolási lehetőségek támogatása: helyi testedzési szolgáltatások bővítése.
- Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése: alapegészségügyi szolgáltatások mellett rendszeres szűrő és prevenciók vizsgálatok szervezése.
- Egészségtudatosságot népszerűsítő rendezvények szervezése, támogatása.

Káptalanantóti, 2025. március 25.

Kiss Anita
polgármester

